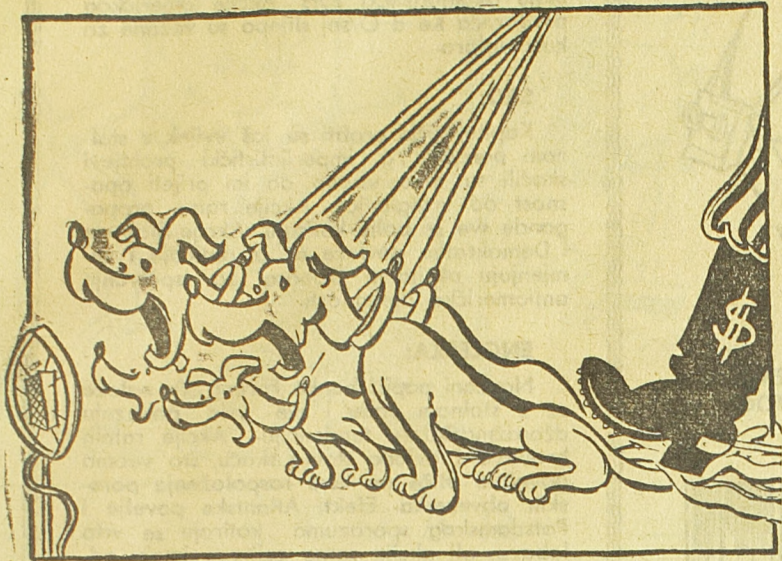

JEŽ

BROJ 484 BEOGRAD, 9 OKTOBAR 1948. GODINA XIV

O jednom horu

Uvježban im je hor,
Skolovan svaki glas —
i raspjevani tenor,
i prigušeni bas.

Na note pjeva svak —
zna ih od »do« do »si«;
palice vreba znak:
— Upadaj ti! Sad ti!

ATENTAT NA ATOMSKU BOMBU

Kada je Višinski pročitao rezoluciju o zabrani atomske bombe i opštem razoružanju, jedan američki predstavnik na licu mjesta obratio se vrlo usplahireno saradnicima nezavisne Herštovce štampa:

— Gospodo, ovo je skandal! Ovo je običan atentat na atomsku bombu!

Gromoglasno izgovorene riječi „skandal“ i „atentat“ doprle su i do ušiju „Ježevog“ saradnika.

— Ovakvi ispadi — nastavio je delegat — ne mogu biti dopušteni u međunarodnim odnosima! Čitavom svijetu je jasno da ova rezolucija ima za cilj da minira našu proizvodnju atomskih bombi, u koju smo uložili milijarde dolara. A zar miniranje samo po sebi nije ratna mjera, i zar onaj ko se služi miniranjem ne vodi agresivnu politiku?!

Herštovci su grozničavo stenografisali.

— Što se tiče kontrole, mi smo za kontrolu, ali smo za princip samoopredjeljenja u kontroli. Mi smo se opredijelili za to da dobrovoljno i savjesno vršimo kontrolu u svima zemljama, i ma da nas napadaju zbog miješanja u tuđe stvari, mi na pitanju ove kontrole dokazujemo da smo protiv svakog stranog miješanja.

Govornik je završio riječima:

— Nama se prebacuje da smo protiv upotrebe atomske energije isključivo u mirnodopske svrhe. Naprotiv, mi smo baš za to da se

u ostalom svijetu atomska energija i ne upotrebljava drugačije nego u mirnodopske svrhe. Samo zahvaljujući našoj kontroli, može se postići da nijedna druga zemlja ne proizvodi atomske bombe.

OČEVIDAC

OVIH DANA obišao je našu zemlju i naš glavni grad američki novinar Džim Majkel. Pošto je pažljivo razgledao i zapisao sve što je vidio, a vidio je sve, izjavio je našem saradniku da je oduševljen napretkom. Odao je priznanje brzom izgradnji kuća, popravljanju puteva, divio se našim trgovinama, pohvalio je tempo postavljanja mostova, isušivanja zemlje, vidio je ogromne mase trubenika u ljetnjim odmaralištima, itd.

Uopšte, najljepše se izrazio o postignutim uspjesima u svima oblastima. Na kraju je rekao našem saradniku:

— Po povratku u svoju domovinu, opišite stanje u vašoj zemlji i pobrinuće se da Amerikanci saznaju istinu o tome šta se, ustvari, dešava »iza gvozdene zavjese«. Raskrinkaću sve klevete i laži.

Naš saradnik se oprostio od ovog šampiona istine i čekao »Njujork Herst Tribjun«, u kome će progovoriti plemeniti novinar.

Poslije više nedjelja najzad su došle novine. Odmah na drugoj strani, pod krupnim naslovom »Očevidac o Jugoslaviji«, naš saradnik našao je članak u kome je Džim Majkel iznio svoje lične utiske:

Ovako je pisao Džim Majkel:

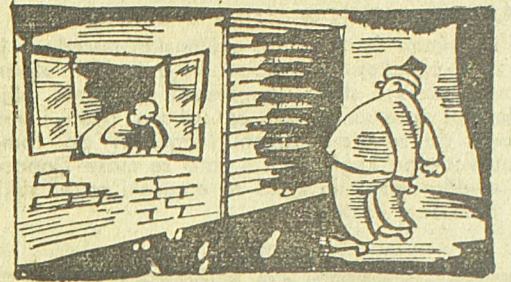
»Bilo mi je veoma teško da uopšte saznam nešto u toj zemlji u kojoj se stvarno sve krije iza gvozdene zavjese, i to ne samo simbolično, već u pravom smislu riječi. Htio sam, na primjer, da vidim da li u radnjama prodaju sve ono bogatstvo što se vidi u izlozima. Ali izgleda da su najužili moju namjeru, jer, iako je falilo još najmanje deset minuta do sedam sati, čim bih hito da uđem u neku trgovinu — odmah su alarmirani službenici spustili gvozdenu zavjesu. Sjutradan, kad sam pošao u isto doba, to se ponovilo. Na taj način uopšte nisam mogao da razgledam trgovine. Primijetio sam da ja pri naglom spuštanju gvozdene zavjese ostalo u trgovini žena, djece i staraca. Kakva je bila njihova sudbina, nisam saznao, ali to nije teško pogoditi.

Građevinske djelatnosti uopšte nema. Vidio sam, doduše, u svim ulicama i u svim gradovima užurbani i grozničavi rad, skele, radnike, cigle, cement, ali je to sve samo kamuflaža. Da bi narod zavarali oni veoma spretno vrše tu kamuflažu, podižu, napoko, zidove, pokrivaju te zidove krovom, i uopšte, imitiraju kompletnu zgradu. Čak su izgrađene sobe, u sobama elektrika, vodovod, u stepeništu lift, pa čak i ljudi stanuju — samo da bi izgledalo kao prava kuća.

O novim mostovima ni traga. Obišao sam veliki dio zemlje i zapazio da su o-

gromni kompleksi, na desetine hiljada kvadratnih metara, bez ijednog mosta. Da bi to opravdali, uklonili su sa tih mjesta i rijeke, pa čak i nevine potočiće.

Da bi pred nesrećnim narodom prikrili nedostatak mostova, pored Beograda, kod Pančeva, isušena je ogromna oblast. Sad je cijela ta zemlja ostala na suhom i nalazi se u potpunoj zavisnosti od slučajnih kiša. Ako sam tu i tamo i naišao na neki most, usljed nerazumne štednje, takav most jedva stiže od obale do obale.

Što se tiče osnovnih prava čovjeka, stanje je očajno. Cijelo ljeto je trajalo masovno deportiranje radnika i namještenika u zajedničke i grupne internacije. Ti nesrećni ljudi bili su nedjeljama prognani u razna mjesta Dalmacije, Slovenije, Primorja, osuđeni na nerad i često satima izloženi suncu, golemi i bosu.

Teror je strašan. Veoma često apse ljude iako su došli sa preporukama visokih američkih i engleskih ličnosti, pa čak i pape i donijeli sa sobom radio-stanice.

Primjer nevjerojatnog rasipanja narodnog novca vidi se u tome što su izgradili željezničku prugu od Samca do Sarajeva i potrošili milione, umjesto da su od Slavije produžili trolejbus do Sarajeva i uštedjeli toliko uglja, itd.

Pošta se miješa u najintimnije privatne odnose. Pisma se vraćaju, iako su pravilno frankirana, samo zato jer ne sadrže lične podatke. Pošta želi da kontroliše ko se s kim dopisuje, pa zahtijeva da na omotu bude, pored prezimena, imena i mjesto boravka, pa čak i broj kuće. Ova indiskrecija i uplitanje u privatne odnose proteže se i na telegrame.

Proizvodnja je nedovoljna. U cijeloj zemlji nigdje nisam mogao da dobijem ni gumu za žvakanje, što znači da se uopšte ne vodi računa o potrebama malog čovjeka.

U takvim prilikama nije čudo što djeca čim se rode gorke i glasno plaču.

O UN

Volstritski prilog međunarodnoj saradnji

Sitne VIJESTI

VANREDNO STANJE

Nehruova vlada uvela je u Indiji vanredno stanje. Za to vrijeme policiji je dovoljeno da ubija i zatvara bez računa. Prema tome, vanredno stanje. Za to vrijeme policiji je dozvoljeno da što je policija pošteđena od gnjavaže da broji svoje žrtve.

USPJESI ENGLESKOG JEZIKA U DANSKOJ

Državnim ustanovama u Danskoj naređeno je da se u cjelokupnoj prepisci koja se tiče »Maršalovog plana« službe engleskim jezikom. Nije isključena mogućnost da će uskoro pasti i naređenje da se i svi usmeni razgovori po tome planu vode na engleskom, i zato se mase Danaca već uveliko raspituju kako se engleski kaže: »Skinite nam se s vrata...«

ZIVI MRTVACI

Saznaje se da na nedavno održanom kongresu engleskih spiritista uopšte nije postavljano pitanje dozivanja političkih mrtvaca, pošto oni i ovako razvijaju u Engleskoj veoma živu djelatnost.

VELIKI TEHNIČKI NAPREDAK

Američke firme u Braziliji uspjele su ovih dana da prenesu čitav stari Zid plača iz Jerusalema u Rio de Janeiro. Ovaj nevjerojatni podvig izveden je na svečan način u gradskom parku u Rio de Janeiro, u trenutku, kad su stanovnici, sakupljeni na protestnom mitingu protiv američkih petrolejskih kompanija u Braziliji, bili rastjerani revolverima i gasom suzavcem.

TEMELJNA REKONSTRUKCIJA

U Teheranu je izvršena temeljna rekonstrukcija iranske vlade, kojoj se sada ne može prebaciti da brani strane interese, pošto će ubuduće braniti angloameričke interese, a Angloamerikanci nisu stranci u Iranu.

DE GASPERI GROSISTA

U Italiji će biti uskoro otpušteno iz državne službe 250.000 činovnika. Otpušteni činovnici dobiće papin blagoslov i razrešnicu da se ne moraju mučiti oko spremanja zimmice.

VIC SA BRADOM

Za stanje u Indoneziji holandski delegat u OUN okrivio je Indonežane koji se bore za slobodu.

— Gospodine, imate li šta svježije?

KAKO NJUJORSKI IZDAVAČ SMIT PRIPREMA PROSLAVU 120-GODISNICE TOLSTOJEVOG ROĐENJA.

Dva epigrama

KEJOVA RAVNOTEŽA

U Francuskoj sreća zebu, porasle su cijene hljebu, al' je zato znano svima: pada cijena — životima.

INDISKO STANJE

Odskora se pripovijeda ja je stanje tu „van reda“ k'o da nije i ranije bilo stanje — tiranije.

BERZANSKI IZVJEŠTAJ

FRANCUSKA:

Cijene namirnica stalno skaču, dok vlade stalno padaju. Štrajkovi pokazuju čvrstu tendenciju, a pretsjednici vlada vrlo labavu. Novčani papiri Bank de Gol uzimaju avanturistički kurs. Akcije američkog preduzeća Ke d Orsej slijepo su vezane za kurs dolara.

SAD:

Kapitalistički profiti su još uvijek u stalnom porastu, a imperijalistički prohtjevi skočili su tako visoko da im prijete opasnost od vrtoglavice. Akcije ratne propagande sve se bolje kotiraju. Akcije Slobode i Demokratije povlače se iz optičaja i zamjenjuju akcijama Odbora za ispitivanje antiameričke djelatnosti.

ENGLESKA:

Novčani papiri banke Forenj ofis nalaze se u stalnom padu i sve više pokazuju džordžmaršalsku tendenciju. Akcije ratnih brodova i aviona stalno skaču, što veoma povoljno utiče na kurs raspoloženja poreskih obveznika. Efekti Atlantske povelje i Potsdamskog sporazuma kotiraju se vrlo labavo, ali akcije ratne psihoze imaju odličan plasman.

BENELUKS:

Od prije nekog vremena ne daje ni kakve berzanske izvještaje, pošto se kursevi određuju na drugoj berzi.

JURIŠ NA BERLIN

Poslije nekoliko bezuspješnih napada na Berlin, anglo-američka diplomacija se povukla na terene OUN odakle je započela nov juriš. Pretpostavlja se da će i ovaj napad propasti, pošto je utvrđeno da se municija kojom Angloamerikanci napadaju sastoji od — čoraka.

RAZGOVOR VEOMA UGODNI

Poslije razgovora s pretendentom na španski prijesto Don-Huanom general Franko u povjerenju izjavljuje da se nikako ne može oteći utisku da je razgovarao s Vandenbergom ili Dalsom. Iz ovog se zaključuje da se razgovor nije vodio o »pravu« na španski prijesto, već na španske baze.

ISKRENO ŽALJENJE

Hari Vajt, bivši pomoćnik ministra finansija SAD, umro je odmah poslije saslušanja u poznatom Odboru za ispitivanje protivameričke djelatnosti. Funkcioneri odbora izjavljuju svoje duboko i iskreno žaljenje, ali ne toliko povodom Vajtove smrti, koliko zato što se ostali »antiamerikanci« ne ugledaju na Vajta.

Blizanci

GAVRILU VINOTOČIĆ, namještenik Gradskog ugostiteljskog preduzeća, nagazio na vlažni pivski pampur, pokliznuo se i pao. Krigle piva su elegantno poskočile s table koju je nosio i požurile na pod da mu svojom pjenom omoguće mekši doček na tvrdom parketu. Gavrilo je po sto prvi put toga dana prokleo kelnerski život i bespomoćno se prepustio svirepom maltretiranju zemljine teže. Kada se digao osjećao je bol. Izgleda da je uganuo nogu. Hramajući, napustio je posao i otišao kući.

Poslije podne se noga gojila kao kiselo tijesto. Previjao Gavrilo obloge — tople, hladne, vlažne, suve, ali... čorava posla. Noga žiga li žiga. Predveče je odgogao do komsije na telefon i pozvao obližnju ambulantu. Ali dežurni ljekar baš otišao na teren. Daj zovi drugu neku ambulantu.

— U ovoj i ovoj ulici, broj taj i taj, jedan čovjek je uganuo nogu. Moli vas da dođe dežurni ljekar.

— Izvinite, družo, vi imate svoju ambulantu, ne pripadate ovoj. Zovnite svoga ljekara.

— Ali on je otišao na teren.

— Onda dodite ovamo na pregled.

— Daleko je — da skakućem na jednoj nozi.

— Žalim. Sačekajte vašeg ljekara.

Gavrilo je tu noć proveo u snijevanju nekih svjetlosnih reklama. Kad ga žigne noga — reklama se kao upali, kad umine bol — reklama se gasi.

Ujutru je došao ljekar, pregledao ga i odredio liječenje. Kroz nekoliko dana kre-

nuo Gavrilo u ambulantu da zaključni bolovanje i da naplati od Zavoda sa socijalno osiguranje hranarinu. Kad tamo — a ono gužva, redovi. Osjeća on, paćenik, da će sada imati prilike na kome da iskali svoj

gnjev. Prilazi jednom šalteru — činovnik ga i ne gleda, — upućuje ga na drugi šalter. Došao na drugi, šalju ga odande na treći. Njemu prekipe. Zavika, poče da grdi, traži smjesta Knjigu žalbe. Sakupiše se oko njega ostali prisutni, a on se okrete njima i započe govoranciju.

— Ama, drugovi, zar se ovako radi u socijalizmu? Pa jesu li ovi ovdje zato da nam budu na usluzi, ili nisu? Dokle ćemo

da trpimo ovu birokratiju? Svaki se namrštio, skoro reži na tebe, a kad ga nešto zamoliš, kao da tražiš da mu malo kože zgliš s leđa.

I tako dalje.

Idućeg dana stupio Gavrilo ponovo na posao. Prije podne je. U kafani malo posjetilaca. On stoji s jednim kolegom i raspituje za novosti dok je bio na bolovanju. Jedan gost ga od stola, iza njegovih leđa, kucka po ramenu.

— Halo, molim vas, čašu kisele vode.

— Sačekajte, ja nisam sa tog rejona.

Sa drugog stola drugi gost mu dovikuje:

— Ja sam iz vašeg rejona, donesite mi čašu piva, čekam već pola sata.

— Pa što se sekirate, šta je to prema vječnosti. Sačekajte još pola sata.

Ali žurim se. Izgorjeh od žeđi.

— E, ako gorite onda nisam ja tu nadležan. Pozovite vatrogasnu četu.

Sa trećeg stola ustaje jedan gost i prilazi Gavrilu.

— Htio sam preko vas da pošaljem pozdrave vašem bratu blizancu.

— Kako? Nemam ja braće!

— Ma nemojte?! Znate, ja sam juče bio u jednoj ambulanti i tamo neki čovjek, pljunuti vi, održa sjajan govor o zalaganju i uslužnosti ljudi na poslu. Mišljah da vam je brat, pa k'o velim, iz familije vam je, neka i vama ponovi tu propovijed.

— Pa to sam bio ja!

— E onda... onda vam čestitam! Odlično vam se slažu teorija i praksa!

NEUMITNA PRAVDA

Nacisti u Bavarskoj toliko su se osilili da sad hopse pretsjednike sudova za denacifikaciju.

— Za materne zločine osudujemo vas na dva mjeseca zatvora.

— Gospodo sudije, šta imate da kažete u svoju odbranu?

Porodični plan

— E, ženo, da opaješ dobro špajz.

ČEGAR

Na brdu Čegru bila je svojevre-
meno ljuta bitka sa Turcima. Po-
slije boja na sve strane ležalo je
razbacano oružje, zemlja je bila
izriivena.

Turisti, na žalost, nemaju sada
prilike da vide čuveno bojište s
autentičnom slikom negdašnje
bitke, jer slavni Čegar danas po-
krivaju pitomi pašnjaci i plodni
vinogradi. Ali nešto slično mogu
razoznati posjetioci Niša da nađu
kod neslavnog „Čegra“ — grad-
skog građevinskog preduzeća.

Na jednom njegovom gradilištu
počeli su prije nekoliko mjeseca
zidarski radovi. Pretstojala je lju-
ta bitka. Dovučeni su čitav arsenal
— cigala, nagomilani su be-
demi i barikade — šljunka, pi-
jeska i kreča, zazvečao je hladni
metal — lopata i ašova. Vojska je
bila spremna.

Ali je iznevjerila komanda. Iz-
gleda da je vojvoda te bitke bio
neki potomak Vuka Brankovića.

Bitka nije dovršena, a „ratni“
materijal je ostao na bojištu u
kršu i rasulu. Kreč je propao,
šljunak i pijesak su rastureni, a
alatke polako raznose razni in-
teresenti, kao uspomenu na ovu
neizbijenu bitku.

TEHNOLOŠKO ČUDO

U magacinu Zanatske nabavno-
prodajne zadruge u Smederevoj
Palanci, desio se nobičan doga-
đaj: velika količina crnog konca
potpuno je pobijelila. To se desi-
lo zbog toga što kalemovi već če-
tiri mjeseca čekaju da dođu fak-
ture sa cijenama iz Mariborske
tekstilne fabrike. Ne zna se da li
su osijedili i oni koji čekaju
sljedovanje konca.

Iz skore prošlosti

Razgovor sa bogougodnikom

- Dobar dan, komšija!
- Bog ti pomogao!
- Kako ste?
- Kako Bog hoće.
- Šta radite?
- Ništa, fala Bogu.
- Pa dokle vi tako?
- Bog sveti zna.
- Sve će dobro biti.
- Ako, fala Bogu. A vi, komšija, akobogda?
- Da čujem šta je bilo sa gazda-Markom?
- Šta kažete, Bog vas vidio?!
- Šta kažete, Bog vas vidio?!
- Izvršen mu pregled.
- Sakloni, Bože!
- I našli grdnju špekulant-
sku robu.
- Boga mu ljubim! Šepu-
lja je on — ubi Bože!
- Sigurno ste i vi nešto kod
njega ostavili? Šta ćete, Božja
Volja.
- Uh, Boga mu blesavog!
Uproasti me, Boga mi, sto mu
Bogova!

DEMONSTRATOR

Dogodilo se to 1939 godine.
Putnici sjede u vozu koji ide pre-
ma Nišu. Iz kupea u kupe ide žan-
darmerijski narednik i traži legi-
timacije. Na jednom mjestu za-
stao je duže. To je bila lična kar-
ta studenta Medicinskog fakulteta
i u zanimanju je stajalo da je de-
monstrator na fakultetu.

— Pazi, — razvikao se brkati
čuvar poretka — pa ti imaš napi-
smeno da si demonstrator.

Nikakva ubjeđivanja nisu po-
mogla. Student je bio skinut s vo-
za i u staničnoj zgradi ostao je
dok nije ustanovljeno kakvim se
to demonstracijama bavi.

MODERNA BRAČNA PONUDA

On je blagajnik preduzeća. Ona
je činovnica u računovodstvu.
Romantika je počela za vrijeme
pravljenja jednog mjesečnog iz-
vještaja, zatim se produbljivala
pri svakom nedjeljnom bilansu i
najzad su se stalno nalazili kao
suficit prilikom dnevnih obraču-
na.

Spoljne forme te veze na lir-
skom sektoru najprije su bile ra-
zne pohvale njenoj ažurnosti i
pedantnosti na poslu. Onda je na
računima koje mu je ona podno-
sila na provjeru ispisivao parafe
u obliku srca. Na kraju su zajed-
no otišli u šetnju.

Bill su to skromni ljudi. Nisu
htjeli da njihova idila bude re-
klamerski istaknuta kao kod te-
nora-ljubavnika — pod snopom

(S njene strane počinje nova
serija uzdaha).

Ona: — Oh!
On: — Žar moje ljubavi može
da vas grije vječito. A specijalno
ove zime, uz pripomoć dvije tone
uglja i metra drva koje sam još
ljetos obezbijedio i smjestio u svoj
podrum.

Ona: — Ah!
On: — Bacio bih vam pred no-
ge sva zemaljska zadovoljstva i
blagostanja ovoga života, jer imam
tetku u Banatu koja mi obezbje-
đuje strategijske rezerve u borbi
protiv snabdjevačke mreže.

Ona: — Oh!
On: — Živjeli bismo mirno, sre-
đeno i bezbrižno — pošto u dže-
pu nosim stanbenu dozvolu i rje-
šenje o dodijeljenom stanu.

Ona: — Ah!
On: — Učinite me najsrećnijim
čovjekom i pristanite da spojimo
naše usamljene K-1 karte u ro-
mantično jedinstvo karte K-2.

Ona: — Oh! Da, da. Ali mora-
te još zamoliti...

On: — Iz ovih stopa. Koga? Ta-
tu? Mamu?

Ona: — ...personalnog referen-
ta. Neka nam odobri korišćenje
godišnjeg odmora u isto vrije-
me... V. K.

MIŠ BIJELI SREĆU DIJELI

„Srećke, planete, sudbinski bro-
jevi. Navali narode, tvoja buduć-
nost je u ovoj kesi!“

Ne misli, čitaoc, da je ovo re-
klama nekog vašarskog šarlatana.
Ne. Ovako otprilike izgleda trgo-
vanje gradskih i zadrugnih na-
mještenika u Rumi po prodavni-
cima za vezane cijene i obezbije-
đeno snabdijevanje.

Kad se pred njihovim radnja-
ma nakupe redovi potrošača, oni
izlaze sa kesama u kojima muć-
kaju brojeve. Svakom potrošaču
nude da izvuče svoju srećku, ko-
ja će mu odrediti kada će ući da
pazari.

Bez obzira na to koliko ko-
čka u redu, oni su uveli u praksu
ovu igru tombole, računajući:
„Kom bog sreću — tom i mi ro-
bu“.

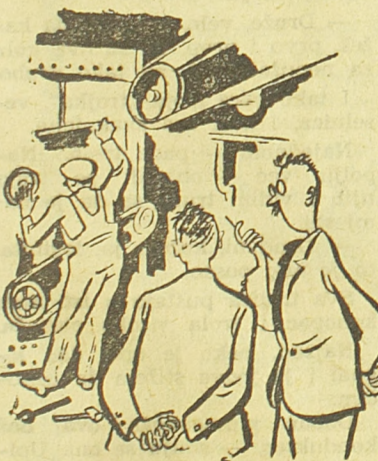
UKISELIO SE VOZ

Jedan kontigent upućen
beogradskom preduzeću „Vo-
će i povrće“ pošao je iz
fabrike u Tesliću 23 septem-
bra, a u Begrad stigao 4
oktobra.

— Ovi iz Kaknja žale se da dva
mjeseca nisu primili sapun.
— Šta im je toliko naspelo da
se peru, kad se u oknu uvijek po-
nova izgarave!

NOVATOR VIĐEN KROZ STARE NAOČARI

— Ama, muka je s njim. Stal-
no nešto izmišlja.

KAKO MALI MIKICA ZAMISLJA „PUTNIKOVU“ NOĆNU SETNJU PO DUNAVU

HALO N., HALO N., ZOVEM 441-695, ZOVEM 441-695 * HALO N., HALO N., ZOVEM

»JEZEV« KRIMINALNI ROMAN U NASTAVCIMA

HALO N., HALO N., ZOVEM 441-695, ZOVEM 441-695!

ROMINJALA je kiša. U Varešu, koji
je sav utonuo u sumornu mrklu noć
izbi ponoć. U taj mah, kraj rasto-
čene ograde, minu neki neznanac. U nje-
govim koracima odra-
žavala se odlučnost i
samouvjerenost. On
produži još nekoliko
koraka, a zatim za-
stade kraj osvjetlje-
nog prozora i baci
pogled kroz rupu na
zavjesi. U sobi, za stol-
om prekrivenim sivka-
sto-zelenom čojom, sjedilo je nekoliko
ljudi.

Iznenada jedan od prisutnih se diže,
povuče posljednji dim iz dogorjele cigarete
i reče:

— Drugovi, situacija je krajnje ozbilj-
na. Broj 441-695 još se nije javio. Moramo
dati sve od sebe da ga pronađemo. Inače,
od našeg plana nema ništa.

U istom trenutku razleže se pisak loko-
motive.

— Idem da pogledam da nije stigao
ovim vozom — reče jedan puniji čovjek.
On skoči sa stolice, dohvati sa čiviluka
svoj kišni mantil, kočket navuče duboko
na oči i izletje na ulicu.

Nepoznati, koji je virio kroz prozor,
htjede neopaženo da se skloni, ali se ne-
spretno spotače i naletje na debeljka. Ovaj
kriknu, odgurnu ga snažno od sebe, pa u
nekoliko koraka pretrča ulicu. Nepoznati
stuknu malo unazad, pa zatim preskoči
drvenu ogradu i izgubi se u mraku.

Debeljko se uputi trčećim korakom sta-
nici. Tamo je u najvećoj nervozni pregledao
prispjelu kompoziciju. Zatim otrča do niske,
oronule zgrade prekoputa stanice i već
poslije dva minuta bio je na glavnom dru-
mu — u crnom automobilu vozeći preko
sto kilometara na sat, krenuo je put Beo-
čina, i čim je tamo stigao, obrati ose šefu.
Razgovor je bio kratak:

— Broj 441-695 otišao je još 26 jula
odavde — nemoguće je da još nije stigao.

Uostalom, pokušaću da uspostavam vezu, —
izgovorio je šef.

Udoše u kabinu i taster odmah počeo da
otkucava:

— Halo Zagreb, ha-
lo Zagreb! Zovem 441-
695, zovem 441-695...

Poslije pola minuta
stigao je odgovor:

— Broj 441-695 još
se nije javio.

Šef dalje nastavi:
— Halo Skoplje! Ha-
lo Beograd! Zo-

vem 441-695...

Odgovor uvijek isti: nije se javio.
Debeljko nervozno zamlatara rukama,
uyi se u mantil, izade na ulicu obuzet
crnim slutnjama. Kiša je i dalje lila, a suve
grane drveća škripale su pod udarcima
vjetra. Odnokud je dopirao tutanj užurba-
nog rada noćne smjene, a iz kabine šefa
jednolično kucanje u taster:

— Halo N., halo N., zovem broj
441-695...

Na žalost, dragi čitaoci, pisac ovdje
mora da zastane. Kao što je poznato, go-
tovo svi kriminalni romani u nastavcima
prekidaju se gdje su najinteresantniji. Če-
sto se događa da glavni junak pogine u
provalijama Pirineja, i taman sentimentalni
čitaoci počnu da rone suze, a on se pojavi
negdje u Meksiku, itd.

I ovaj roman mora da se prekine, ali iz
sasvim drugog razloga. Glavni junak ro-
mana, broj 441-695, ustvari je broj vagona
na koji je natovarena mašina Maksekon,
koja pravi ploče od granulirane trske za
izgradnju stanova. Vagon je poslat iz Beo-
čina još 26 jula, ali u Vareš nije stigao ni
do danas.

Zbog toga pisac moli čitaoc da budu
malo strpljivi i da pričekaju dok se ovaj ne
upozna sa daljom sudbinom svoga junaka,
pa će onda nastaviti roman. Uostalom, ako
pažljivo pratite dnevnu štampu, možda ćete
kraj romana naći i tamo. D. Maletić

HALO N., HALO N., ZOVEM 441-695, ZOVEM 441-695 * HALO N., HALO N., ZOVEM

GDE JE BOLJE LETOVATI

stima mu jedna te jedna reč: Dubrovnik.

— Znaš, Dubrovnik, to ti je južni Jadran...

— Znam...

— Vile sve u zelenilu. Iz šume pravo na more. Kupali smo se na Pločama. Samo da vidiš Ploče... Neverovatno.

— Dobro sad, ali... — odmahuje rukom Dugajlija.

— To je prosto divno, prekrasno, ja ne bih umela da opišem... Tu ne može ništa da se kaže, Dubrovnik... — topi se žena.

— Iz mora nisam izlazio. More ti je, brate... Dubrovnik se meni... Ne bih ja dao Dubrovnik... — uporno nastavlja Žika.

Dugajlija bi htela nešto da kaže, da izrazi svoje mišljenje:

— Sve to jeste... Dubrovnik...

Ali Žika i njegova životna saputnica ne daju mu ni opepeliti.

— Sto je fini Dubrovnik — meša se i devojčica, stalno navaljujući da otvori majčinu tašnu.

— Hoće da vam pokaže školjke. Da vidite, što su divne, sam se def... — objašnjava mati.

— I puza-muza, i jeza... Imam zezdu — raskokotala se devojčica, vadeći svoje uspomene s mora.

— A-ha! — veli Dugajlija bez naročito oduševljenja, ali ozareno lice devojčice nagoni ga da doda: — Stvarno, lepe školjke! A što ti je puž lep!

— I zezda.

— I zvezda... Sve, sve, ali ja ne mislim da je Dubrovnik prijatniji od...

— Stani! — seče Žika. — U Dubrovniku sam dvadeset dana bio. Ne znaš ti...

— Kako! — prihvata žena. — Pa samo one zidine starog grada!

— Dobro, stanite! — počinje već da se gnevi Dugajlija. — Jeste, ali Slovenija... Na primer, Kranjska Gora... Ja idem iz Kranjske Gore... Znaš šta...

— Znamo šta — opire se Žika. — Sve lepo i krasno, svaka čast, ali otkud Kranjska Gora može da se meri s Dubrovnikom? Gde ti je u Kranjskoj Gori more?

— Aman, gde ćeš na planini more! Stani, zar Kranjska Gora, zar ona brda, one jele...

— Treba da vidiš plačane u Trstenu, moj druže! — opet otima reč Žika.

— Platani za plačane, ali...

— A Reka Dubrovačka? — upada Žikina žena. — Šetnje kraj mora...

— A kad ćemo opet da se kupamo? — meša se i dete.

PISE:

D. DRAGANIC

— Uh, kupanje! — oduševljava se Žika. — Dogodine, sinak, čim proleće, a mi buć u more!

— ...Zagreb... Ljubljana... Polazak... Kolosek... — zabruja čitavom stanicom.

Žika bi primoran da ne raspreda ponovo o tome kako bi vek proveo ljuškajući se na morskom talasu.

— Naš voz! — uozbilji se žena i, evo, već je s devojčicom u naručju istrčala na peron, a Žika za njom s koferom i balicom.

Dugajlija, uprtivši opet svoj ruksak, sa koga mu se niz leđa polako sliva mleko, oteo Žiki kofer i drugarski tegli.

— Dubrovnik je, verujte... — promalja žena glavu kroz prozor vagona.

Njene reči mešaju se s pištanjem lokomotive, koja se spremila da povuče voz.

— Molim vas, ali Kranjska Gora... — htela bi da dovrši Dugajlija svoju nedorečenu misao.

— Dubrovnik je nešto drugo, a drugo Kranjska Gora — pomaljavaju se na prozoru i beli Žikini zubi. — Ja, brate, radim u Kranju...

— Čoveče, ja u Durovniku!

— Šta kažeš, u Dubrovniku! Sto ne govoriš? Dubrovnik...

Huktanje voza koji je krenuo prekrati razgovor baš kad su se, tako, otkrile najvažnije pojednosti.

S prozora vagona dopre još jedno Žikino „dogodine“ i ostadoše da mašu tri ruke, dve velike i jedna majušna.

Ruka Dugajliji pomno je odgovarala sa perona. A kad su, pred očima ostale samo šine, noga koja se koliko juče verala po Kranjskoj Gori, požurila je na drugu stranu. Čekao je voz koji će ljubitelja slovenačkih brda odvesti u njegov Dubrovnik, prekrasni grad, koji ipak po Dugajlijinom mišljenju, — ma da je

stvar svakako za diskusiju — malčice zaostaje za Kranjskom Gorom.

MOJA „TROJKA“

RADIM na „trojki“. Cijepam karte i vozim se ukруг. Kola nova, voznja kroz prvoklasne predjele, a mušterije — interesantne.

Polazimo, tako, sa Slavije.

Ja polako, domaćinski, prilazim vratima i onda naglo otkaćem unazad kao lopta.

— Polako, kažem, drugovi, dajte novac za kartu. Ne idite naprijed bez nje.

To naravno svaki smatra za ličnu uvredu!

— Nećemo ti pobjeći!

— Za jednu kartu neće država da propadne!

— Tjeraj ti, a za karte ne brini!

Onda mi guraju pod nos pesnice veće i manje. Poneki prsti zgrabe kartu i igraju se sa mnom žmurke. Ima i drugih, izdašnjih, daju čitavu hiljadarku. Ja stojim na jednoj nozi i strpljivo ugađam mušteriji.

Onda počinje „hoću-neću“.

— Kreći!

— Ne kreći!

Na vratima obično još traje gužva. Vidim neke žene, krste se, šta li. Pitam „Šta je, narode, što ne ulaziš?“ a neko iz ove grupe na ulazu veli:

— Žena, kočničar, bože! Izgineću ovaj narod!

Najednom, neko je povukao za signal i mi polazmo. Ja ne vidim ko je. Neko mi je opet odostrag natukao kapu na oči, a drugi mi staje na nogu.

Na mome sjedištu naravno neko već sjedi.

— Ti cijelo vrijeme sjediš, veli, ispravi malo noge.

Na uglu kod Akademije uskače nekakav mladić. I psuje. „Kakva je, veli, to svinjarija: skinuli ste ručice sa ulaza pa može čovjek da pogine.“ Ja ga kao tješim i molim da prođe naprijed.

Negdje naprijed, gledam — puši se. Naravno, opominjem i kažem: „Dvije banke kazna!“

— A — ja!

— Druže, vele, ti treba da kažeš, prvo i prvo, da su ova kola za nepušače... A ne tako grubo.

I tako gura moja „trojka“, veselnica, i nosi nas svakojake.

Najednom — pada trola. Napolju već — objesili se troje njih i vidim trude se da je namjeste.

— Građani, kažem ja, izvinite, to je moj posao.

Sva trojica puštaju u isti mah konopac i trola visoko otkaća.

Najzad, neko je opet dao signal i ja jedva stižem da uskočim.

Dobar gimnastičar ovaj naš konduktar, — smiju se oni. Upišaćemo ga u neko fskulturno društvo.

Kad ćutim — nije dobro, a kad vičem stanice — opet ne valja:

— Nismo mi gluvi, kažu. Nije potrebno da vičeš. Svi smo mi Beograđani.

Kod Šest Topola skiđa se svijet za plažu. Nehotice okrećem glavu na drugu stranu.

Kada se svi skinu, kažem „gotovo“ i krećemo.

A tamo negdje blizu iduće stanice više neko na mene.

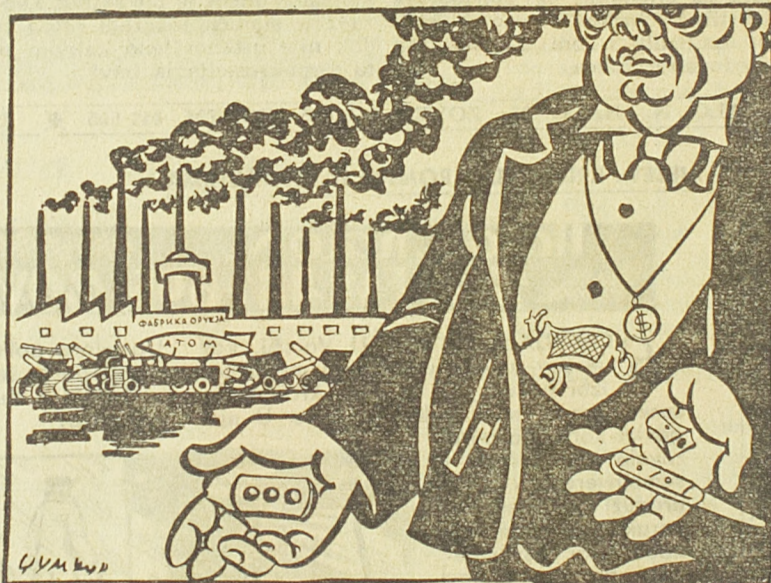
— Ne puštaš ljude ni da sidu!

— A otkud ja znam da ti si-laziš? pitam ja.

— Pa zar ne vidiš da nosim kupaće gaćice? Neću valjda s njima da šetam po Topčideru.

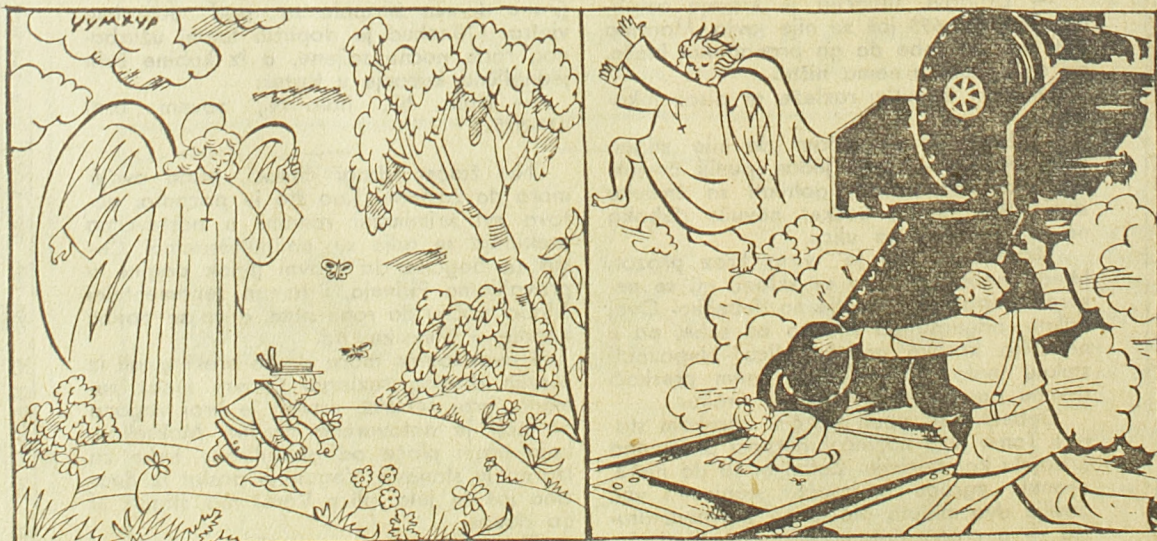
I tako puno — interesantnih mušterija.

Jedan skroman prijedlog za razoružanje

Narodni anđeo čuvar

Posvećeno narodnom milicionaru drugu Milanu Đorđeviću, koji je, izlažući se najvećoj opasnosti, ispred voza spasio sa šina trogodišnju djevojčicu.

POKLOPLJEN ogromnim zelenim ruksakom, u prepunu restoraciju zagrebačke železničke stanice kao vihor ulete mlad, dugogonog čovek.

— E-hej! — blagovremeno se trže kelner.

Izbegavajući opasni nalet vilo-vitog putnika, spretnim pokretom u pravi čas spasao je široku tablu natovarenu bokastim čašama zapušenog piva.

A vilenjak je srećno preskočio sijaset kofera i zavežljaja, i da nije zakačio nekakav rogozni zem-bilj, moglo bi se reći da se bez teških posledica domogao slobodne stolice u uglu. Međutim, iz zem-bilja se izmigoljilo balonče, iz balončeta prosulo mleko, pa je, pored srditih protesta, za našim putnikom do stolice koju je zauzeo pristigla bela rečica koja se tu kraj njega, kraj njegovog ruksaka, skupila u baricu.

— L slobodno? — obrati se počinitelj štete sasvim uljudno starosedecima za stolom, ali ih i ne pogleda čestito. Kako se smestio, ispružio prste, vrlo duge i koštunjave, sasvim u skladu s izgledom čitavog ovog delije. Doziva kelnera, onog istog koga čas pre toga zamalo nije srušio.

— Piva, piva! — viče. — Molim vas, kažite mi da i ovamo donese piva — kao da ništa nije ni bilo obraća se vlasnicima mleka (onog prolivenog). — Što sam žedan! — objašnjava onima za svojim stolom.

— Pivo nećeš brzo da dobiješ. Eto kisele vode, ako ti je toliko naspelo — ču da rekoše i ne čekajući da ga mole, dohvati slobodnu čašu, nasu iz tek načete boce.

Pri polovini druge čaše zastao je. Setio se da treba nešto reći tim ljudima koji ga časte kiselom vodom.

— Hvala! — preturi preko gu-tljaja, pa se prvi put zagleda u ljubazne namernike.

— Dobro si se setio da kažeš! Bre, baš si ostao isti. Dugajlija — Dugajlija — čuje on poznat glas i vidi lice sasvim poznato.

Dve šake muški pljesnuše i spojiše se čvrsto iznad boce i čaša.

Jedan naspram drugog stajali su stari, bliski drugovi sa zanata.

— Nisam te video sto godina...

— Dvesta godina...

Dugajlija, gledajući upitno, pruži ruku mladoj ženi.

— Je li... — zausti da zapita, ali bi mu jasno i bez odgovora. — Pa dabome, — reče — ovo je tvoja ćerka — i pomilova plavokosu devojčicu čiji nosić viri iza stola.

— Nisam Žikina, ja sam mami-na — vragolasto reče dete udarivši oca po ruci.

— Neće biti! — primeti Dugajlija. — A otkud vi Kragujevčani ovde?

— Bili smo u Dubrovniku — mesto oca odgovori dete.

— Na letovanju — dopuni žena.

— Čudo baš u Dubrovniku?

— Kako čudo? — iznenadi se Žika. Na njegovom oblom, preplanulom licu, zaigraše nizovi širokih belih zuba i ne posustadoše za vreme čitavog tog susreta. Na u-